

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enarrationes Novae D. Martini Lutheri in Ionam Prophetam

Jonas, Justus

Haganoæ

Tertia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36521

liberatur homo simul à peccato & à morte, uiuitq; hilari & erecta cōscientia, in gratia & iusticia Christi. Atq; hic primum Ionas Psalmū præ cordis abundantia eructat, In uoce laudis immolabo tibi. Et mēro affectu obiurgat eorum insaniam, qui relicta misericordia, in uanitate confidunt. Nam homines sicutati, sic quasi camino probati experiuntur uere quā excellens sit potentia & efficacia, quā magna amplitudo gratiæ fidei, & quā præ illa omnia nostra opera & merita, totaq; iusticia legis, nihil sint quā uanitas. Ex eiusmodi hominib. postea fiunt uere Theodidacti, & potentes magistri in Ecclesijs, qui maximo fructu possint docere & gubernare Ecclesias, cum non tantum ex libris sapiant, sed simul ex spiritu & experientia. Illorū tunc uoces & uerba uiua sunt, potentia, & penetrātia, ut hic Ionæ uerbum ad Niniuitas indicat.

T E R T I A.

Tertiam Christus ipse de se exposuit, Matth. 12. Quanquā non per omnia allegoria sit, sed potius parabola & similitudo. Nam Christus tantū eam partem historiæ attigit, quæ de mansione in ceto loquitur. Sicut Ionas, inquit, fuit tribus diebus & tribus noctibus in uentre ceti: ita filius hominis erit in corde terræ, & uocat signū Ionæ, id est signū quod Ionæ simile sit. Hoc triduum autem non exponit al.

IN IONAM

legoricōs, quemadmodū aliās in allegorijs solet fi-
eri. Ideo similitudo potius est quā allegoria, et
nemo auderet sic interpretari, nisi Christus ipse sic
exposuisset. Verum de hoc non est ut hic differā-
mus copiosius. Cum historia Christi toto orbe di-
uulgata sit, quomodo mortuus sit, et resurrexit ter-
tio die, et quomodo signum illud magnum sit, da-
tum incredulis Iudæis, imò toti mundo propositū,
per Euangeliū, ut sciant quomodo omnes per hoc
signum et mirabile opus Dei, redempti sint, ut uer-
bum hoc signi huius et resurrectionis Christi ap-
prehendatur uera fide. Offenditur autē totus mun-
dus hoc signo, in primis Iudæi, et est eis scandalū
atq; stultitia. Sed tamen hoc signum manet in eter-
num, nec datur eis aliud ut uellēt. Nam immota ma-
net uox illa Christi, Generationi huic prauæ et ad-
dulteræ, non dabitur aliud signum, nisi signū Ioa-
næ prophætæ, de quo et alibi diximus.

Ultimo restat allegoria hæc uitæ albe, et uera
miculus uastator amoenissimi umbraculi sub aurora
et c. Hæc pars historiae non tantum de cogitationi-
bus stomachantis Ionæ exponenda est, sed et ualde
de quadrat ad Iudæismum, qui non inepte comparā-
ratur uitæ albe. Primū enim uitæ alba lata folia habet,
adeoq; tota nihil aliud est quā syluula densa
foliorum, apta ad concinnandū tabernaculum, quo
Ionas

C O M M E N T A R I I.

Jonas cōtra solares radios defendatur. At nulla hie
 mentio fit fructus, folijs tantum illa arbuscula luxu-
 riat, expers fructus. Ea folia sunt lex Dei, sicut Pau-
 lus dicit Roman. tertio. Concredita sunt illis elo-
 quia Dei, &c. Sub horum foliorum textili taberna-
 culo sedet Jonas, id est, propheta & sancti patres
 sub Iudaismo fuerunt, & sub illa pædagogia legis,
 & uariarum cæremoniarum, ut sub temporalita-
 bernaculo usque ad Christum. Nam ille cultus, illæ
 cæremoniæ, nihil erant quàm tabernaculū, ad æsta-
 tem tantum, quod non erat duraturum, nec fructus
 allaturū ullos. Nam opera legis sine spiritu neminē
 iustificabant, quanq̄ etiam tempore legis multi erāt
 in Israel fide promissionū et spiritu uere iustificati,
 & non inscij libertatis. Ideo & Christus ficum fo-
 lijs luxuriantem, fructibus tamē carentem, excra-
 tur ut arescat, quod totum omnino similitimum est
 huic uiti albæ. Sed tamen Jonas nihilominus gaudet
 de hoc tabernaculo, & confidenter expectat Nini-
 uitarum & urbis euerfionem. Nam mire hoc titila-
 bat Iudeos, quod soli haberent legem & prophe-
 tias, cæremonias & cultum, ducebant gentes esse
 abominationem, ut hic Jonas Ninuitas. Cum uero
 iam maxime sibi in hac re fidunt Iudei, & maxime
 gloriātur se solos esse populū Dei, & cum iam uni-
 us delectatur ille Jonas sue albæ uitis umbraculo,

I N I O N A M

immittit Deus uermiculū, qui uno ictu totam illam
 amœnitatē uastat, hoc est Christus, cum Iudæi maxi-
 me pharisaico fastu inflati, ualde gloriarētur se so-
 los esse populum Dei, uenit Christus cum suo Euan-
 gelio, & quasi denticulo percussit uitem albam, id
 est, prædicauit contra iusticiam legis, & abroga-
 uit totam legem, per spiritum sanctum, omnesq; li-
 beros reddidit à lege & potentia, ac maledictione
 legis. Hinc subito exaruit Iudaismus in toto mun-
 do usq; in hodiernum diem, omni flore exitus. Sic
 ut nullus Patriarcha aut propheta amplius sedeat
 sub umbra eius. Nam Iudaismus finem habet, &
 Christus est uermiculus ille, ut Psalmus dicit uige-
 simus primus, Ego sum uermis & non homo. Ver-
 mis autem dicitur, quòd à mundo contēptus & cru-
 cifixus sit. Quòd autem uermiculus non uesperis,
 sed mane sub auroram arrodit & uastat umbracu-
 lam hoc, significat quòd ille casus Iudaismi factus
 est sub tempus gratiæ, iam exoriente in toto mun-
 do Euangelij luce, & nouo testamento. Nam qui in
 tem albam mirabiliter fecerat crescere, ille idē su-
 bito immisso uermiculo, omnem eius florem perdi-
 dit & decussit. Sic & res Iudaismi, & tota illa glo-
 ria Israeliticæ gentis uarijs & magnificis Dei ope-
 ribus inualescens mirabili Dei potētia, repente cre-
 uit, neq; uiribus proprijs eò euasit, ut hoc historia
 etatis

etatis Mofi, & tempora Regum testantur &c. Vt
 nunc alba vitis exaruit, sic etiam cecidit (cum hora
 uenit Euangelij) totus Iudaismus. Hic nunc Ionas
 irascitur ex duabus grauibus causis: primum quod
 alba vitis exarescit, & tam subito amittit suum um
 braculū, deinde quod Niniue non subuertitur. Hæc
 autem indignissima res uidebatur esse etiam mul
 tis magnis sanctis &c. quod reiectis & desertis Iu
 deis Niniuitæ, id est, Idololatæ gentes participes
 gratiæ, & populus Dei facti admitterentur ad E
 uangelium. Atq; ibi radij solares sic urunt caput Io
 næ, ut penè nimio æstu exanimatus concidat. Nam
 & Paulus Rom. 10. in tanto fuit dolore & angustia
 cordis (Iudeis sic pereuntibus) quod anathema ef
 se pro fratribus & uelit & cupijt. At Ionas respon
 sum accipit, grauiorem & digniorem esse causam
 iræ, quod Niniue pereundum esset, quàm quod ui
 lis arbuscula exaresceret, minus esse damni si hæc
 arbuscula exarescat, quàm ut tam populosa urbs
 subuertatur. Hoc est quod Paulus Rom. undecimo
 dicit, per lapsum Iudeorū salus contigit gentibus,
 hoc est, multo præstabat collabi Iudaismum, & il
 lum cultum legis, qui tamen sine spiritu, tantū quæ
 dam sylua foliorum est sine fructu, quàm ipso ma
 nente, totum mundum perire. Sic stat Dei uolun
 tas & sententia, & hoc etiam est iustum. Merito et

IN IONAM COMMENT.

Pro nos gentes agimus pro incōparabili misericordia. Nam in hac quidem tam sancta gratuita uocatione nobis gentibus sita est salutis & omnis beatitudinis summa, & Iudæi si suo pharisaismo relicto credant promissionibus, eadem salus & benedictio contingit ut heredibus, quam det nobis omnibus IESVS Christus. Amen.

FINIS.